

Julkisen vallan on perustuslain mukaan turvattava jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä. Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveyspalveluista perittävät asiakasmaksut eivät ole niin suuret, että ne estäisivät tarpeellisten palveluiden käyttämisen. Nykyinen asiakasmaksulainsäädäntö on monilta osin vanhentunutta ja puutteellista, jonka vuoksi sen uudistamista voidaan pitää tarpeellisenä. Asiakkaiden valinnanvapauden ja yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta on merkityksellistä, että maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista perittäisiin

amat asiakasmaksut riippumatta siitä, mikä taho tuottaa palvelut ja millä tavalla ne järjestetään.

Vantaan kaupunki haluaa myös kiinnittää huomiota siihen, että vammaispalvelulain muutos tulee huomioida asiakasmaksulaissa.

3 §. Määritelmät

Määritelmien toisessa kohdassa on perheen määritelmä. Lakiehdotuksessa perheeksi määriteltäisiin myös avoliitossa elävät henkilöt. Asiakkaan eläessä yhteistaloudessa avio- tai avoliitossa maksu tulisi ehdotuksen mukaan määritellä huomioiden avio- tai avopuolisoiden yhteenlasketut tulot. Avoliiton määrittelemisen perheeksi voi johtaa väärin tulkintoihin asiakkaan tosiasiallisesta perhetilanteesta, minkä myötä asiakasmaksu asetetaan virheellisesti aiheuttaen myös selvitystyötä. Avoliiton tulkitseminen perheeksi ei välttämättä olisi myöskään asiakkaan ja avopuolison kannalta edunmukaista. Avoliitossa eläviä puolisoita ei katsota elatusvelvollisiksi toisiaan kohtaan. Lakiehdotuksessa kuitenkin käytännössä asetettaisiin avopuolisot maksun muodossa elatusvelvollisiksi toisiaan kohtaan. Avopuolisoiden tulojen huomioiminen asiakkaan maksussa ja näin ollen avopuolison asettaminen maksuvelvolliseksi voi johtaa ristiriitaisiin tilanteisiin.

4 §. Palvelusta perittävä maksu

Valtion maksuja koskevan perustuslain 81 §:n 2 momentti edellyttää, että toiminnan maksullisuuden sekä maksujen suuruuden yleisistä perusteista säädetään lailla. Eduskunnan perustuslakivaliokunta on soveltanut mainittuja periaatteita myös kunnallisiin maksuihin. Tähän nähden on perusteltua, että ehdotetun asiakasmaksulain mukaan maakunta saa laskuttaa vain niistä järjestämisvastuulleen kuuluvista sosiaali- ja terveyspalveluista, joista säädetään ehdotetussa laissa. Haasteeksi saattaa kuitenkin muodostua lainsäädännön joustamattomuus toimintaympäristön muutoksissa, joissa on tarve kehittää ja ottaa nopealla aikataululla käyttöön uudenlaisia palvelumuotoja. Tästä seuraa lainsäädäntötyöhön painetta asiakasmaksulain uudistamiseen silloin, kun erityislakeja muutetaan tai maakuntien järjestämisvastuulle kuuluvia palveluita lisätään tai laajennetaan. Tulevaisuudessa on mahdollista, että maakunnalla ei ole oikeutta laskuttaa järjestämisvastuulleen kuuluvasta palvelusta. Kuten esitysluonnoksessa todetaan, muutospaineista johtuen tätä mahdollisuutta ei voi sulkea pois.

Tarkoituksenmukaisena voidaan pitää palveluntuottajan oikeutta periä ehdotetun lain 33 §:n mukainen maksu käyttämättä tai peruuttamatta jätetystä palvelusta. Tämä saattaa vähentää palveluntuottajan maakunnalle mahdollisesti esittämiä kompensatiovaatimuksia käyttämättä jätetystä ajasta.

Ehdotetun lainkohdan mukaan asiakasmaksun perii palvelun järjestämisestä vastaava maakunta. Esitysluonnoksen perustelujen mukaan valinnanvapauslain mukaisen seurantapalvelun kautta välitetään tiedot asiakkaista ja heidän saamistaan palveluista maakunnalle silloin kun palveluntuottaja on muu kuin maakunnallinen palveluntuottaja. Mainitun seurantapalvelun toteuttaminen vaatii kuitenkin paljon tietojärjestelmiltä. Tiedonkulun onnistumista voidaan pitää asiakasmaksu-uudistuksen kannalta erittäin merkittävänä tekijänä.

5 §. Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen

Toimeentulotuesta annetun lain mukaan toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki. Tästä johtuen on perusteltua, että ehdotetussa asiakasmaksulaissa korostetaan maksun alentamisen ja perimättä jättämisen ensisijaisuutta toimeentulotukeen nähden. Toimeentulotukea saava asiakas saattaa kuitenkin joutua asioimaan ns. ”usealla luukulla”, koska maakunnan on tehtävä päätös maksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä ennen toimeentulotuen myöntämistä. Tällaisessa tilanteessa asiakas saattaa joutua selvittämään saman kuukauden aikana taloudellista tilannettaan sekä maakunnalle että Kelalle.

Lyhytaikaisen laitoshoidon sisällyttämistä ehdotetun lainkohdan alaan voidaan pitää perusteltuna, sillä se saattaa vähentää esimerkiksi yllättäen laitoshoitoon joutuneen asiakkaan tarvetta hakea lyhytaikaista toimeentulotukea. Tämän voidaan osaltaan nähdä vahvistavan maksun alentamisen ja perimättä jättämisen ensisijaisuutta toimeentulotukeen nähden. Lainkohdan mukaisen velvoitteen laajentuminen koskemaan lyhytaikaisen laitoshoidon maksua voi toisaalta aiheuttaa ristiriitoja maksukattoa koskevan velvoitteen toteuttamisessa. Lyhytaikaisen laitoshoidon maksu kerryttää sosiaali- ja terveydenhuollon maksukattoa, jonka täyttymisen jälkeen lyhytaikaisen laitoshoidon asiakasmaksu alenee. Maksuista vastaaville tahoille voi olla epäselvyyttä, tuleeko ensisijaisesti selvittää maksukatto vai alentaa laitoshoidon maksua pykälän 5 § mukaisesti. Ongelmaksi voi muodostua kahden keinon samanaikainen käyttö, erityisesti jos alentamisesta ja maksukatosta vastaavat maakunnan sisällä eri tahot. Huomiota voi kiinnittää myös siihen, että asiakkaan maksukatto kertyy hitaammin, mikäli lyhytaikaisen laitoshoidon asiakasmaksua alennetaan.

Lyhytaikaisen laitoshoidon maksu lukeutuu nykyisten säädösten mukaan toimeentulotuessa huomioitaviin terveydenhuollon menoihin, joten asiakas on voinut saada toimeentulotukea laitoshoidon maksuihin. Maakunnan kannalta negatiivisena vaikutuksena nähdään maksutuottojen väheneminen ja hallinnollisen työn lisääntyminen. Muutoksen voidaan kuitenkin nähdä myös tuovan hyötyjä, mm. toimeentulotuen hakeminen ja toimeentulotukimenot laskisivat.

Asiakkaan näkökulmasta tulisi olla mahdollisimman selkeää, mihin maksuihin voi saada toimeentulotukea ja mihin taas voi hakea alennusta. Lakiluonnoksessa on laajennettu alentamisvelvoitteen piiriin kuuluvia maksuja, mutta terveydenhuollon tasasuuruksista maksuista osa jää velvoitteen ulkopuolelle ja toimeentulotukena haettaviksi menoiksi.

6 §. Maksun periminen

Ehdotetun lainkohdan mukaan laskuun on liitettävä oikaisuvaatimusohje. Tätä voidaan pitää perusteltuna asiakasmaksujen muutoksenhaussa ehdotuksen mukaan ilmenneiden epäselvyyksien vähentämiseksi.

Ehdotettua lainkohtaa tulisi kuitenkin tarkentaa koskien niitä palveluita, jotka viranhaltija myöntää päätöksellä. Palvelupäätös oikaisuvaatimusohjeineen annetaan asiakkaalle pääsääntöisesti palvelun alkamisen yhteydessä, kun taas laskutus tehdään palvelun käytön jälkeen. Oikaisuvaatimuksen määräaika alkaa siitä, kun palvelupäätökseen liitetty

oikaisuvaatimusohje on annettu asiakkaalle tiedoksi. Mikäli oikaisuvaatimus esitetään toistamiseen laskulla, ovat oikaisuvaatimuksissa annetut määräajat ristiriidassa keskenään. Lisäksi tulisi huomioida, että laskulla voidaan veloittaa samanaikaisesti useampi asiakasmaksu palveluista, jotka kuuluvat samaan palvelukokonaisuuteen. Kustakin palvelusta on voitu antaa omat palvelu- ja/tai maksupäätöksensä oikaisuvaatimusohjeineen.

7 §. Päätös tulosidonnaisesta maksusta

Hallintolain mukaan päätös on perusteltava ja perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Ehdotetun lainkohdan 1 momentin 4- kohdan mukaan tulosidonnaista maksua koskevasta päätöksestä tulee ilmetä palvelusta perittävän maksun suuruus. Vantaan kaupungin näkemyksen mukaan maakunnan antaessa asiakkaalle kirjallisen päätöksen tulosidonnaisesta maksusta, tulisi päätöksessä maksun suuruuden lisäksi ilmoittaa, mitkä tulot ja menot ovat vaikuttaneet maksun määräytymiseen.

2 luku. Maksuttomat palvelut

Lausunnonantajilta pyydetään kommentteja maksuttomiksi ehdotettavista palveluista.

8 §. Maksuttomat sosiaalipalvelut

Esitysluonnoksen perustelujen mukaan maksuttomiksi sosiaalipalveluiksi ehdotetaan säädettäväksi pääsääntöisesti samat palvelut, jotka nykyisinkin ovat maksuttomia. Ehdotetun lain 4 §:n 3 momentin mukaan sellainen maakunnan järjestämisvastuulle kuuluva sosiaali- tai terveyspalvelu, josta ei säädetä tässä laissa, on maksuton. Tästä huolimatta voidaan jatkossakin pitää perusteltuna säätää nimenomaisesti tiettyjen palveluiden maksuttomuudesta. Tämä voi vähentää asiakkaiden epätietoisuutta palveluista perittävistä maksuista ja maakunnille mahdollisesti osoitettuja tiedusteluja asiasta.

9 §. Maksuttomat terveyspalvelut

Esitysluonnoksen perustelujen mukaan nykyisen asiakasmaksulain maksuttomia terveyspalveluja koskevaa lainkohtaa on tietyiltä osin pidetty käytännössä vaikeaselkoisena ja monimutkaisena. Perustelujen mukaan maksuttomiksi terveyspalveluiksi säädettäisiin pääsääntöisesti samat palvelut, jotka nykyisinkin ovat maksuttomia, mutta pykälän muotoilua ja rakennetta selkeytettäisiin. Lainkohdassa eritelty terveyspalvelut olisivat tosin maksuttomia ilman nimenomaista säätämistäkin, mikäli niistä perittävästä maksusta ei säädettäisi ehdotetussa laissa. Tiettyjen terveyspalveluiden maksuttomuudesta säätämistä ja lainkohdan rakenteen selkeyttämistä voidaan kuitenkin pitää perusteltuna erityisesti asiakkaiden epätietoisuuden ja maakunnalle mahdollisesti osoitettujen tiedustelujen vähentämiseksi.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 5 kohdan mukaan maksuttomia olisivat hoitoon kuuluvat aineet ja pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitetut hoitotarvikkeet. Tältä osin kysymykseksi nousee, miten pitkäaikainen sairaus määritellään, ja vastaako maksuttomat hoitotarvikkeet aiempaa hoitotarvikejakelua.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 9 kohdassa säädettäisiin sairaanhoidon palvelut maksuttomiksi pitkäaikaisen, sosiaalihuoltolain 21 §:n 4 momentissa tarkoitetun tehostetun

palveluasumisen asiakkaalle. Tältä osin kysymykseksi voi muodostua sairaanhoidon palveluiden määritelmä, tarkoitetaanko tällä sairaanhoitajankäyntejä, lääkärikäyntejä vai sairaalakäyntejä. Laskuttajan kannalta vaikeuksia voi syntyä siitä, että lainkohdan perustelujen mukaan tehostetun palveluasumisen kuukausimaksun periminen jatkuisi myös silloin, kun asiakas joutuu tehostetusta palveluasumisesta väliaikaisesti sairaalahoitoon. Maakunta siis perisi asiakasmaksun tehostetusta palveluasumisesta (sis. hoito, huolenpito, ateria- ja muut ylläpidon palvelut) myös sairaalahoidon ajalta. Tällöin maksu perittäisiin palvelunimikkeellä, jota asiakas ei tosiasiaassa käytä. Tästä saattaisi seurata lisäksi kirjanpidollisia ongelmia, mikäli tulevaisuudessa asiakasmaksutuotot eivät tuloudu sairaalapalveluihin. Tämä ei olisi ongelma nykytilanteessa, mutta jos esim. sairaalapalvelut olisi liikelaitos, tulojen kohdistuminen palvelutuotantoyksikölle tulisi uudelleenorganisoida. Lisäksi sairaalajaksolla olevan asiakkaan näkökulmasta palveluasumisen kuukausimaksun maksaminen sairaalamaksun sijaan saattaisi aiheutua epäedulliseksi tilanteessa, jossa asiakkaalla olisi maksukatto täynnä ja voimassa oleva vapaakortti. Maksukaton piiriin lukeutuva lyhytaikaisen laitoshoidon maksu voisi olla edullisempi kuin palveluasumisen maksun päivähinta.

Huomiota tulisi lisäksi kiinnittää siihen, että palveluasumisessa olevat asiakkaat ovat maksuttomien terveyspalveluiden suhteen eriarvoisessa asemassa tehostettuun palveluasumisen asiakkaihin nähden. Palveluasumisen asiakkaiden kotona annettavan palvelun maksu katkaistaan sairaalajakson ajaksi, mutta palvelutalon vuokra ja muut kiinteät kustannukset, kuten turvapalvelu, tulevat asiakkaan maksettavaksi sairaalamaksujen lisäksi.

3 luku. Maksukatto

Lausunnonantajilta pyydetään kommentteja erityisesti maksukattoa koskevien säännösten soveltamisalan laajentamisesta sekä maksukaton kertymistä koskevan seurantavelvollisuuden siirtämisestä maakunnan vastuulle.

10 §. Maksukatto

Ehdotetun lain mukaan maksukaton kertymisen seurantajakso olisi jatkossakin kalenterivuosi. Hallinnolliselta kannalta kalenterivuotta voidaan edelleen pitää perusteltuna seurantajaksona. Esimerkiksi ensimmäiseen hoitokäyntiin perustuva seurantajakso vaatisi tietojärjestelmiltä paljon ja saattaisi aiheuttaa asiakkaille epäselvyyttä maksukaton täyttymisestä. Kalenterivuosi seurantajaksona voi kuitenkin aiheuttaa erityisesti runsaasti palveluita käyttäville asiakkaille alkuvuoden kustannusrasituksen ja kulujen epätasaisen jakautumisen kalenterivuodelle ottaen huomioon sen, että myös lääke- ja matkakulujen maksukatot noudattavat samaa seurantajaksoa. Tästä saattaa aiheutua maksun alentamista koskevien vaatimusten painottuminen alkuvuoteen.

11 §. Maksukatto kerryttävät palvelut

Ehdotettu lainkohta merkitsee osittain huomattavaa laajennusta maksukatto kerryttävien palveluiden alaan. Uudistuksen nähdään parantavan erityisesti runsaasti palveluita käyttävien ja pienituloisten asiakkaiden asemaa. Ehdotuksen mukaan myös toimeentulotuella maksetut palvelut kerryttäisivät maksukattoa. Tätä voidaan pitää perusteltuna, sillä asiakas voi olla toistuvasti toimeentulotuen tarpeessa, mikäli maksu, johon asiakas on saanut toimeentulotukea, ei kerrytä maksukattoa.

Ehdotettu muutos voi kuitenkin aiheuttaa haasteita maksukaton seurantaan ja laskentaan, joiden ongelmien suorittaminen ovat edellytyksiä asiakkaiden oikeudenmukaiseen ja tasapuoliseen kohteluun. Ehdotettu muutos maksukattoa kerryttävien palveluiden laajenemisesta saattaa lisätä hallinnollisia kustannuksia, mikäli maksutietojen seuranta ja maksukaton laskenta joudutaan jatkossakin tekemään manuaalisena työnä. Palveluluettelon laajentuessa koskettamaan laajaa kirjoa eri palveluita maksukaton selvittämisessä tulisi saada tukea automaattisesti maksuja seuraavista keskitetyistä tietojärjestelmistä. Maksukattoon lukeutuvien palveluiden, kuten suunterveydenhuollon maksujen, laajentamisen arvioidaan myös laskevan asiakasmaksutuottoja.

Tilapäisen kotisairaanhoidon ja kotisairaalahoidon sisällyttämistä maksukattoa kerryttäviin palveluihin voidaan pitää perusteltuna, sillä tämä asettaa kyseisiä palveluja saavat asiakkaat yhdenvertaiseen asemaan vastaavaa hoitoa terveydenhuollon toimintayksikössä saavien asiakkaiden kanssa. Laskuttajan kannalta hankaluuksia voi kuitenkin aiheutua siitä, että kotipalvelusta perittävät maksut jäisivät edelleen maksukaton ulkopuolelle. Asiakkaan saadessa kotihoitoa, johon sisältyy kotipalvelua ja kotisairaanhoidoa, tulisi maksukattoa selvittävän tahon erotella palvelusta vain se osa, joka kerryttäisi maksukattoa.

Lisäksi lyhytaikaisen laitoshoidon ja maksukattoa kerryttävien sosiaalihuollon palveluiden kohdalla ristiriitaisia tilanteita katsotaan mahdollisesti syntyvän, kun sovitetaan yhteen velvoitteita maksukaton selvittämisestä ja asiakasmaksun vapauttamisesta tai perimättä jättämisestä.

Vaikka lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen maksun lisäämisen maksukattoa kerryttävien palveluiden joukkoon voidaan sinänsä pitää hyvänä ratkaisuna, nähdään sen merkittävästi laskevan asiakasmaksutuottoja. Lisäystä perustellaan lakiehdotuksessa yhdenvertaisuudella lyhytaikaisen laitoshoidon maksuun nähden. Esityksessä kuitenkin jätettäisiin osavuorokautisen tehostetun palveluasumisen ja lyhytaikaisen perhehoidon maksut maksukaton ulkopuolelle. Näin ollen maksujen näkökulmasta perhehoito näyttäytyisi asiakkaalle epäedullisempänä hoitomuotona kuin lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen. Asiakkaan ollessa lyhytaikaisessa tehostetussa asumispalvelussa omaishoitajan vapaapäivien aikana maksaisi hän omaishoitajan vapaan aikaisen palvelun maksun, joka ei taas ei kerrytä maksukattoa. Asiakkaalle maksuperusteiden vaihtelu merkittävästi samassa palvelussa voi aiheuttaa väärinymmärryksiä.

12 §. Maksujen seuranta

Ehdotetun lainkohdan mukaan seurantavelvollisuus maksukaton täyttymisestä siirtyisi asikkailta maakunnille. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden kannalta on positiivista, ettei heidän jatkossa tarvitse itse seurata ja todistaa maksukaton täyttymistä. Muutos asettaa kuitenkin maakunnille suuria vaatimuksia. Ilman 60 §:ssä esitetyn palvelutuotannon seurantapalvelun tai muun vastaavan tietojärjestelmän kehittämistä maksukaton seurannan siirtyminen maakunnan vastuulle nähdään haasteelliseksi. Maakunnalle säädetyn veloitteen toteuttaminen edellyttää lisäksi välitöntä tiedonkulkua asiakkaan suorittamista maksuista eri tahojen välillä. Palveluntuottajilla tulisi olla velvollisuus toimittaa tiedot maakunnan vaatimalla tavalla. Nykyisessä toimintaympäristössä tieto asiakkaan maksuista ei kulje palvelunjärjestäjien ja -tuottajien eri tietojärjestelmien välillä. Uudistus merkitsisi lisäksi

hallinnollisen työn lisääntymistä, kun maakunnan tulee antaa asiakkaalle kirjallinen tieto maksukaton ylittymisestä.

Esitysluonnoksen mukaan lakiehdotus olisi kustannusneutraali. Esityksessä kuitenkin todetaan, ettei arvioiduissa maksutuottojen euromäärällisissä arvioissa ei ole huomioitu hallinnollisia kustannuksia. Ehdotus seurantavastuun siirrosta maakunnalle nostaisi työvoimaresurssien tarvetta ja muita hallinnollisia kustannuksia sekä lisäisi merkittävästi rahoitustarvetta teknologian kehittämisestä varten. ICT:n luomat uudet ratkaisut ovat välttämätön edellytys, jotta lakiehdotuksessa säädetyt velvoitteet pystyttäisiin toteuttamaan. Asetettu aikataulu tietojärjestelmien kehittämisen osalta on tiukka, mikäli lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020.

4 luku. Tasasuuruiset maksut

Lausunnonantajilta pyydetään kommentteja erityisesti sosiaali- ja terveyskeskuksen avosairaanhoidon maksuja koskevista ehdotuksista. Lisäksi pyydetään näkemyksiä etäpalvelujen maksuja koskevista ehdotuksista ja siitä, onko sääntely riittävän tarkkarajainen. Onko sääntelyssä otettu riittävällä tavalla huomioon palvelurakenne ja palvelujen järjestämistavat? Tukeeko sääntely palvelurakenteessa ja palvelujen järjestämistavoissa tapahtuvia muutoksia sekä asiakkaan asemaa palvelujen käyttäjänä? Lausunnonantajilta pyydetään kommentteja myös erityisesti käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävää maksua koskevasta sääntelystä. Tukeeko ehdotettu säännös riittävällä tavalla tavoitetta parantaa palvelujen saatavuutta ja vähentää niiden epätarkoituksenmukaista käyttöä?

13 §. Sosiaali- ja terveyskeskuksen avosairaanhoito

Maksun periminen jokaiselta käyntikerralta selkeyttää maksun perimisen käytänteitä, sillä kolmen käyntikerran enimmäisrajaa ei ole aiemmin sovellettu muihin kuin avosairaanhoidon lääkärikäynteihin. Lisäksi käyntimaksuille vaihtoehtoisen vuosimaksun poistaminen osaltaan yhdenmukaistaa asiakasmaksukäytäntöjä maakuntien välillä. Niin sanotun välikaton poisto nostaa kuitenkin avosairaanhoidon palveluja paljon käyttävien asiakkaiden maksurasitetta ennen kuin vuosittainen maksukatto täyttyy. Vähävaraisille asiakkaille voi aiheutua taloudellista rasitetta etenkin alkuvuodesta, mikäli oikeutta maksun alentamiseen ei kuitenkaan ole. Ehdotettu uudistus lisää mahdollisesti hallinnollista työtä, mikäli jokainen käyntikerta laskutetaan erikseen.

19 §. Terapia

Ehdotettu lainkohta koskee vain yksilökohtaisesta terapiasta perittäviä maksuja. Lainkohdassa tarkoitettua terapiaa voidaan kuitenkin järjestää myös ryhmämuotoisena, jonka vuoksi lisäystä ryhmämuotoisen terapian maksujen perimisestä voidaan pitää aiheellisenä.

20 §. Sarjassa annettava hoito

Voimassa olevan asiakasmaksuasetuksen 11 §:n 1 momentin mukaisen 45 kerran enimmäisrajan poistamisen katsotaan helpottavan maksun perimistä laskuttajan näkökulmasta. Maksukatto puolestaan suojaa asiakasta kohtuuttomilta kustannuksilta, sillä maksukaton täyttymisen jälkeen sarjahoidosta ei saisi periä maksua.

22 §. Tilapäinen kotisairaanhoito

Asiakkaan palvelukokonaisuuden koostuessa sekä tilapäisestä kotipalvelusta että kotisairaanhoidosta maksujen eri perusteet nähdään aiheuttavan väärinkäsityksiä sekä

palvelunkäyttäjälle että laskuttajalle. Kotipalvelun maksulle on säädetty päiväkohtainen rajoite, mitä taas ei maksukattoa kerryttävälle kotisairaanhoidon maksulle ole asetettu. Tätä osin viitataan myös 11 §:n kohdalla lausuttuun.

24 §. Lyhytaikainen perhehoito

Tältä osin kysymykseksi nousee, voidaanko perhehoitopalkkiota periä vammaispalvelun asiakkailta, ja miten vammaispalvelulain muutos on otettu tässä huomioon.

25 §. Lyhytaikainen asumispalvelu

Tältä osin viitataan maksukatosta lausuttuun 11 §:n kohdalla. Lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen on säädetty lakiesityksessä maksukattoon kuuluvaksi palveluksi, kun taas muu lyhytaikainen palveluasuminen ei kuulu maksukaton piiriin. Maksujen eri käytänteet aiheuttavat ristiriitaisia tilanteita, varsinkin asiakkaalle, jolle maksun kannalta olisi edullisempaa hakeutua raskaampaan hoitomuotoon, sillä tehostetun palveluasumisen maksu kuuluisi maksukaton piiriin.

Lisäksi huomioita voi kiinnittää siihen, että esityksessä ei ole mainittu tehostetussa palveluasumisessa tapahtuvasta kuntoutuksesta, joka on Vantaan kaupungilla eri tuote lyhytaikaisen asumispalvelun kanssa ja palvelulla on eri hinta. Kysymykseksi nousee, voiko tämän kuntoutustuotteen lisätä jatkossa, vaikka siitä ei ole laissa puhuttukaan.

30 §. Omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaan aikaiset palvelut

Maksun määräytyminen eri perustein kuin muissa, pääsääntöisesti kalenterivuorokausittain maksua perittävässä palveluissa, saattaa aiheuttaa epäselvyyksiä niin palvelunkäyttäjälle kuin laskuttajalle.

32 §. Lääkärintodistus ja -lausunto

Lääkärinlausunnon tulisi olla maksuton alle 18-vuotiaalle toisin kuin lakiesityksessä on muotoiltu. Esim. ajokortin hankintaa voi pitää niin merkittävänä asiana, jonka saamista ei tulisi vaikeuttaa ylimääräisillä maksuilla.

33 §. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävän maksun laajentaminen kattamaan aiempaa suuremman määrän palveluita saattaa osaltaan edistää palveluiden parempaa saatavuutta sekä ehkäistä tyhjäkäyttöä. Riittävän ajoissa peruttu aika pystyttäisiin hyödyntämään ja antamaan toiselle palvelua tarvitsevalle asiakkaalle. Asianmukainen tiedottaminen ja varatusta ajasta muistuttaminen nähdään kuitenkin ensisijaisina keinoina ehkäistä varattujen aikojen käyttämättä jättämistä. Tämä tulisikin osoittaa palveluntuottajan tehtäväksi.

Ehdotetun lain mukaan käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu on ainoa maksu, jonka palveluntuottaja saisi periä suoraan asiakkaalta. Tämä saattaa osaltaan vähentää palveluntuottajien maakunnille esittämiä kompensatiovaatimuksia käyttämättä ja peruuttamatta jätettyjen aikojen mahdollisesti aiheuttamasta taloudellisesta menetyksestä. Asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu saattaa kuitenkin vaarantua, mikäli palveluntuottajat saavat määritellä hyväksyttävät syyt ajan tai paikan käyttämättä tai peruuttamatta

jättämiselle eri tavalla kuin maakunta. Maksun perimisen säädökset tulisivat olla riittävän tarkkoja, jotta vältytään ristiriidoilta asiakkaan ja maksun perijän välillä, ja tämän myötä myös hallinnollisten kustannusten nousulta.

Lakiesitys ei kuitenkaan myöskään velvoita palveluntuottajia perimään maksua. Jättämällä harkintavallan maksun perimisestä palveluntuottajille asetetaan asiakkaat eriarvoiseen asemaan, mikäli samaa palvelua käyttävistä asiakkaista osa maksaa sakkomaksun ja osa ei sen mukaan, onko palveluntuottaja valinnut sakkomaksun käytön.

Ehdotuksen mukaan sakkomaksun saisi periä vain peruuttamatta jätetystä terveydenhuollon vastaanottoajasta sekä lyhytaikaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon hoito- ja asumispalvelupaikasta. Tarve sakkomaksun käyttöön on tunnistettu kuitenkin myös kotona annettavissa palveluissa, joissa erityisesti tukipalveluihin kuuluvien ateria- ja siivouspalveluiden kohdalla peruuttamatta jätetyn palvelun maksu voisi vähentää tyhjäkäyttöä ja palveluntuottajalle aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia.

5 luku. Maksukyvyn mukaan määräytyvät maksut

Lausunnonantajilta pyydetään kommentteja erityisesti kotona annettavan palvelun sekä tehostetun palveluasumisen maksujen perusteisiin. Lausunnonantajia pyydetään arvioimaan näiden maksujen määräytymisperusteiden selkeyttä, johdonmukaisuutta ja oikeudenmukaisuutta sekä vaikutuksia asiakkaan asemaan. Lisäksi pyydetään kommentteja tuloista tehtävistä vähennyksistä silloin, kun maksu määrätään (41 ja 42 §). Kunnilta ja kuntayhtymiltä pyydetään arvioita maksukyvyn mukaan määräytyviin maksuihin esitettyjen muutosehdotusten vaikutuksista oman kunnan tai kuntayhtymän asiakasmaksukertymään.

34 §. Maksun periminen maksukyvyn mukaan

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että maksukyvyn arvioinnissa otetaan riittävästi huomioon koko perheen tilanne, sillä etenkin pitkäaikaisessa hoidossa olevan asiakkaan kohdalla asiakasmaksun määrittämisellä voi olla huomattava vaikutus puolison ja lasten toimeentulon edellytyksiin. Asiakasmaksuilla ei saa aiheuttaa muiden palvelujen tarpeen lisääntymistä.

35 §. Kotona annettava palvelu

Kotona annettavan palvelun maksuissa sovelletaan nykyisin tuntiluokittaista mallia, jossa maksuprosentti on sama tietyn palvelutuntiluokan sisällä. Hyvänä voidaan pitää sitä, että asiakas maksaa siitä, kuinka paljon hän tarvitsee palvelua. Mutta ehdotetun lainkohdan 5 momentin mukaisessa taulukossa kotona annettavan palvelun maksuprosenttien muuttuvat jokaista palvelutuntia kohden. Näin ollen asiakkaalle tulisi aina antaa uusi maksupäätös, kun palvelumäärä muuttuu yhdelläkin tunnilla. Nykyisessä tuntiluokista koostuvassa mallissa uusi maksupäätös tehdään, jos tuntimuutoksen johdosta siirrytään toiseen tuntiluokkaan. Jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon asiakkailla palvelutarpeen muutokset ovat yleisiä, jolloin myös palvelutunteja saatetaan muuttaa useita kertoja kuukaudessa. Lakiehdotuksessa todetaan tulorajojen korottamisen ja maksuprosenttien rajoittamisen alentavan kotihoidon maksutuottoja nykyisestä. Uuden tuntikohtaisen taulukon myötä viranhaltijoiden tekemien maksupäätösten määrä kasvaisi, mikä lisäisi myös maakunnan hallinnollisia kuluja, joita lakiluonnoksen arvioissa ei ole huomioitu. Taulukon osalta olisi hyvä myös täsmentää, onko kyse toteutuneista vai suunnitelluista palvelutunneista. Täsmennystä kaipaa myös se, koskeeko tämä myös vammaisia henkilöitä.

Ehdotetun lainkohdan perustelujen mukaan sellaisessa tilanteessa, jossa molemmat puolisoista saavat lainkohdassa tarkoitetta palvelua, määrättäisiin heille yhteinen maksu heidän yhteenlaskettujen palvelutuntien ja tulojen perusteella. Ongelmia saattaa kuitenkin syntyä tilanteessa, jossa toisen puolison hoitojakso keskeytyy esimerkiksi lyhytaikaisen sairaalajakson ajaksi. Tällöin ehdotetun mallin mukaan kotiin jääneen puolison laskutus edellyttäisi uuden maksupäätöksen tekemistä. Sekä asiakkaan että maksun perijän kannalta joustavampana pidettäisiin mallia, jonka mukaan puolisoitten yhteenlaskettujen tulojen mukaan määrätty maksu jaettaisiin heidän kesken suhteessa kummankin puolison saamien palvelutuntien määrään. Näin ollen molemmille puolisoille tehtäisiin omat maksupäätökset omasta palvelumääränsä huomioivasta asiakasmaksusta. Puolisot myös saisivat omat laskunsa. Tällöin toisen puolison hoitojakson keskeydyttyä esimerkiksi lyhytaikaisen sairaalajakson vuoksi, ei kotiin jääneen puolison laskutus edellyttäisi uuden maksupäätöksen tekemistä.

Esitysluonnoksen perustelujen mukaan kotona annettavalla palvelulla tarkoitetaan myös sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaista palveluasumista lukuun ottamatta tehostettua palveluasumista. Maksu kotona annettavasta palvelusta peritään näin ollen myös palveluasumisen asiakkailta. Ehdotetun lain 3 §:n 2- kohdan määritelmän mukaan tässä laissa perheellä tarkoitetaan ”yhteistaloudessa keskenään avioliitossa tai avioliitossa eläviä henkilöitä ja molempien samassa taloudessa eläviä alaikäisiä lapsia”. Tämän määritelmän mukaisesti palvelutaloon muuttanut asiakas ja hänen kotiin jäänyttä puolisoa ei tulkittaisi kotona annettavan palvelun maksussa perheeksi. Palvelutaloon muuttaneen asiakkaan maksu määriteltäisiin tällöin yhden henkilön mukaisesti. Mikäli puolisot olisi kuitenkin tässä tilanteessa tarkoitus tulkita yhteistaloudessa eläväksi perheeksi, tulisi lainkohtaan lisätä kyseinen tarkennus. Ehdotetun lain 37 §:n mukaan tehostetusta palveluasumisesta perittävässä maksussa nimittäin huomioidaan kotiin jäävän pienempituloisen puolison toimeentulo määrittäen asiakasmaksuksi enintään 42,5 prosenttia puolisoitten yhteenlasketuista tuloista. Palveluasumisen osalta esitysluonnos ei sisällä vastaavaa mallia, jolla voitaisiin turvata, että hoidossa oleva pystyisi riittävällä tavalla osallistua puolison ja lasten elatukseen.

36 §. Kotona annettavasta palvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot Ehdotetun lainkohdan mukaan 35 §:n mukaista asiakasmaksua määrätessä tuloina otetaan huomioon eläkettä saavan hoitotuki, jonka tarkoitus onkin korvata hoidosta ja huolenpidosta aiheutuvia kustannuksia. Tästä huolimatta hoitotuen huomioiminen asiakasmaksun määrittämisessä voidaan nähdä sekä asiakkaalle että maksun perijälle epäsuotuisena. Asiakkaalla ei nimittäin ole kannusteita eläkettä saavan hoitotuen hakemiseen, mikäli tuen myöntäminen nostaa asiakasmaksua. Asiakkaiden jättäessä tuen hakematta, jäävät maakuntien asiakasmaksukertymät pienemmiksi. Ehdotetussa mallissa asiakas toimisi edelleen välikätenä tulonsiirrossa Kelalta maakunnalle. Eläkettä saavan hoitotuen huomioimisen sijaan tulisi miettiä vaihtoehtoisia keinoja, joilla varmistetaan asiakasmaksukertymän säilyttäminen.

37 §. Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido Palveluasumista koskevien asiakasmaksujen tuomista lain tasolle voidaan pitää perusteltuna uudistuksena. Tämä tuo pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaat keskenään yhdenvertaiseen asemaan maksuja määrätessä. Hallituksen

esitysluonnoksen mukaisesti kyseiset palvelut usein vastaavat sisällöltään toisiaan, joten on asianmukaista, että niistä perittävien maksujen määräytymisperusteet ovat samankaltaiset.

Ehdotetun lainkohdan mukaan maakunnan on maksua periessään huolehdittava siitä, että pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara 160 euroa kuukaudessa. Tätä voidaan pitää riittävänä, jos/kun lakiehdotuksen 42 §:ssä mainitut lääkekustannukset vähennetään maksun määrittämisen perusteena olevista tuloista. Muuten summa ei olisi riittävä huomioiden se, että asiakkaiden pitää pystyä maksamaan kaikki henkilökohtaiseen elämään liittyvät asiat kuten hygieniatarvikkeet, harrastustoiminta, silmälasit, henkilökohtaiset apuvälineet sekä lääkkeet. Vantaalla on havaittu, että jo nykyinen summa 250.52 euroa ei ole riittävä ja tästä syystä välillä joudutaan turvautumaan asiakasmaksujen alennuksiin.

38 §. Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot

Ehdotetun lainkohdan mukaan 37 §:n mukaista asiakasmaksua määritettä tuloina otetaan huomioon eläkettä saavan hoitotuki, jonka tarkoitus onkin korvata hoidosta ja huolenpidosta aiheutuvia kustannuksia. Tästä huolimatta hoitotuen huomioiminen asiakasmaksun määrittämisessä voidaan nähdä sekä asiakkaalle että maksun perijälle epäsuotuisena. Asiakkaalla ei nimittäin ole kannusteita eläkettä saavan hoitotuen hakemiseen, mikäli tuen myöntäminen nostaa asiakasmaksua. Asiakkaiden jättäessä tuen hakematta, jäävät maakuntien asiakasmaksukertymät pienemmiksi. Ehdotetussa mallissa asiakas toimisi edelleen välikätenä tulonsiirrossa Kelalta maakunnalle. Eläkettä saavan hoitotuen huomioimisen sijaan tulisi miettiä vaihtoehtoisia keinoja, joilla varmistetaan asiakasmaksukertymän säilyttäminen.

39 §. Pitkäaikainen perhehoito

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevan asiakkaan kuukausittaisen vähimmäiskäyttövaran korottaminen 200 euroon parantaa perhehoidossa olevien asiakkaiden asemaa ja mahdollisesti lisää kiinnostusta kyseisen palvelumuodon käyttöön. Kysymykseksi kuitenkin muodostuu se, miksi perhehoidossa olevalle asiakkaalle jää henkilökohtaiseen käyttöön enemmän käyttövaraa kuin tehostetun palveluasumisen asiakkaalle, kun kyse on rinnakkaisista palvelumuodoista.

41 §. Tuloista tehtävät vähennykset

Ehdotetun lainkohdan 3 momentin mukaan tuloista vähennettäisiin asiakkaan todelliset asumismenot ennen hänen siirtymistään pitkäaikaiseen asumispalveluun tai laitoshoitoon. Tämä turvaa asiakkaille riittävän ajan asumismenojen järjestelyyn. Uudistuksen voidaan nähdä vähentävän asiakasmaksun alentamista ja perimättä jättämistä koskevia vaatimuksia. Uudistus osaltaan myös edistää asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua, sillä vastaavan säännöksen puuttumisen vuoksi kunnat ovat nykytilanteessa huomioineet asumismenojen vähennyksiä kuntakohtaisten linjausten ja harkintansa mukaan. Nykyään kunnat ovat esimerkiksi huomioineet asiakkaan varallisuuden asumismenojen vähennysten hyväksymistä harkitessaan. Asumismenojen vähentämistä koskeva ehdotus lisäisi merkittävästi tuloista tehtäviä vähennyksiä nykytilaan verrattuna, mikä puolestaan alentaisi asiakasmaksukertymää.

Huomiota tulisi kiinnittää siihen, että asiakkaan todelliseen maksukykyyn vaikuttaa muun muassa eläkkeen, palkan tai elinkeinotulon ulosmittaus. Erityisesti bruttoperusteisesti määriteltävissä maksuissa tuloista tehtävän ulosmittauksen huomioon jättämisen seurauksena asiakkaalle määräytyvä maksu muodostuisi jo lähtökohtaisesti asiakkaan maksukykyä suuremmaksi. Ehdotetussa lainkohdassa ei linjata ulosmittauksen huomioimista tuloista tehtävänä vähennyksenä. Tämä voi aiheuttaa sekä maksun perijälle että asiakkaalle epäselvyyttä siitä, miten ulosotto vaikuttaa asiakasmaksun määräytymiseen. Tästä syystä lainkohtaan ehdotetaan linjausta ulosmittauksen huomioimisesta tuloista tehtävänä vähennyksenä.

42 §. Tuloista tehtävät vähennykset tehostetun palveluasumisen maksua määrättäessä Tehostetun palveluasumisen maksu peritään lähtökohtaisesti kuukausimaksuna huomioiden säännölliset kuukausitulot tai vuositulot jaksottaen ne 12 kuukaudelle. Asiakasmaksun määrittämisen näkökulmasta tuloista tehtävät vähennykset tulisi myös pystyä jaksottamaan säännöllisiksi kuukausittaisiksi kuluiksi. Ehdotetun lainkohdan mukaan asiakasmaksua määrätessä tuloista vähennettäisiin asiakkaan todelliset lääkekulut asiakkaan tai hänen edustajansa toimittamien selvitysten perusteella. Todellisten lääkekulujen huomioiminen nähdään ongelmallisena niiden vaihtuvuuden vuoksi. Etenkin vanhuksilla ja vammaisilla henkilöillä lääkekustannukset voivat vaihdella kuukausittain merkittävästi terveydentilasta johtuen. Tällöin asiakasmaksupäätöksiä jouduttaisiin kumoamaan ja tekemään korvaavia päätöksiä merkittävästi nykyistä enemmän, jopa kuukausittain. Tämänhetkisen käytännön mukaan asiakasmaksupäätöksissä huomioidaan kuukausittaiset tulot ja vähennykset, jolloin maksupäätökset pystytään tekemään toistaiseksi voimassa oleviksi. Ehdotettu uudistus lisäisi täten sekä maakuntien että asiakkaiden työmäärää.

Asiakkaan maksaessa palveluasumisen vuokran suoraan vuokranantajalle ehdotuksen mukaan asumismenot vähennettäisiin tuloista ennen käyttövaran laskemista. Esitetyn laskentakaavan käyttö voi nostaa asiakasmaksua ja pienentää asiakkaalle jätettävää käyttövaraa verrattuna laskentatapaan, jossa vuokran vähennys tehtäisiin vasta määritellystä asiakasmaksusta.

43 §. Maksun määrääminen

Ehdotetun lainkohdan mukaan maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta, jos maksun määräytymistä koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin. Tältä osin nähdään tarpeellisena vastaavan säädöksen tarkennus koskien yhtä lailla tilanteita, joissa asiakas jättää ilmoittamatta tuloissa tai perhetilanteessa tapahtuvista muutoksista.

6 luku. Muut maksut

Lausunnonantajilta pyydetään kommentteja erityisesti säännöksistä, jotka koskevat vammaiselta henkilöltä perittäviä asiakasmaksuja, palvelun keskeytystä ja henkilöä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa.

44 §. Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut

Ehdotetun lain 4 §:n 3 momentin mukaan asiakasmaksun saisi periä vain sellaisesta maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvasta sosiaali- ja terveyspalvelusta, jonka maksusta on nimenomaisesti säädetty asiakasmaksulaissa. Tukipalveluista ja asumispalveluista koskevassa

pykälätekstissä säädetään kuitenkin maksujen perimisestä suppeasti ja jätetään maakunnalle päätäntävaltaa tukipalveluiden määrittelyssä, mikä voi aiheuttaa ristiriitaa lakiluonnoksen yllä esitetyn periaatteen kanssa.

46 §. Vammaisuuden perusteella järjestettäviin erityispalveluihin liittyvä ylläpito
Ylläpitomaksujen osalta voidaan huomioida kiinnittää siihen, olisiko ylläpitomaksujen tarkempi määritelmä tarpeen.

52 §. Vahingoittunut, hävinnyt tai palauttamatta jätetty apuväline
Maksun periminen vahingoittuneesta tai hävinneestä apuvälineestä saattaa aiheuttaa käytännön haasteita tulkittaessa, onko apuväline vahingoittunut tai hävinnyt asiakkaan käyttöohjeiden vastaisen käsittelyn tai ilmeisen huolimattomuuden vuoksi vain, onko apuväline vahingoittunut tavanomaisen käytön myötä tai hävinnyt asiakkaasta riippumattomasta syystä.

7 luku. Erinäiset säännökset

57 §. Maksun palautus ja kuittaus

Ehdotetun lainkohdan 2 momentin mukaan maakunta voi päättää, että asiakkaalta aiheuttomasti tai euromäärältään liian suurena peritty maksu kuitataan asiakkaalle tämän lain mukaan määrätyn maksun suorittamiseksi. Kyseessä on uusi säännös, sillä nykyisessä asiakasmaksulaissa ei ole säännöksiä kuittauksesta. Oikeuskäytännössä on suhtauduttu kielteisesti kuittauksen mahdollisuuteen silloin, kun laissa ei ole kuittaukseen oikeuttavaa säännöstä. Täten pidetään asianmukaisena, että maakunnan oikeudesta kuittaukseen säädetään lain tasolla. Esitysluonnoksen perusteluissa todetaan, että oikeuskäytännössä ja -kirjallisuudessa kuittaukselle asetettujen edellytysten tulee täyttyä, jotta maakunta saa suorittaa kuittauksen. Kuitattavien saatavien on oltava muun muassa vastakkaisia ja saman laatuaisia. Perusteluissa ei kuitenkaan oteta kantaa siihen, pidetäänkö sosiaali- ja terveydenhuollon saatavia siinä määrin vastakkaisina ja saman laatuaisina, että lainkohta mahdollistaisi esimerkiksi sosiaalihuollon saatavan kuittaamisen terveydenhuollon palvelusta liikaa peritystä maksusta. Lain perusteluja ehdotetaan tältä osin täsmennettäväksi. Lisäksi tarpeellisenä voidaan pitää lisäystä saatavan vanhentumisajasta.

60 §. Palvelutuotannon seurantapalvelu

Ehdotetun lainkohdan mukaan maakunnalla on oikeus saada tässä laissa säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeelliset tiedot asiakkaalle annetun sosiaali- ja terveystaloudelta ja palvelun kustannuksista palvelutuotannon seurantapalvelusta. Ehdotettu laki asettaa suuria haasteita seurantapalvelun kehittämiselle ja toiminnalle. Maakunnan vastuulle asetettu maksukaton seuranta ja yksityisen palveluntuottajan toteuttamista palveluista laskuttaminen edellyttävät toimivaa tiedonkulkua maakuntien ja palveluntuottajien välillä.

61 §. Maakunnan tiedonsaantioikeus

Ehdotetun lainkohdan 3 momentin mukaan maakunnalla olisi oikeus saada maksun määrittelyä varten tarpeelliset tulotiedot myös aviopuolison tai avopuolison tuloista silloin,

kun suurempituloinen puoliso on asiakkaana pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen piirissä tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Lainkohdassa ei ole mainittu kotona annettavan palvelun kuukausimaksun eikä pitkäaikaisen perhehoidon maksua, joiden määrittelyssä on myös huomioitava avio- tai avopuolison tulot. Oikeus puolison tulojen selvittämiseen tulisi koskettaa myös kotona annettavan palvelun ja pitkäaikaisen perhehoidon maksua ja lisätä myös lakitekstiin.